

TEMA: KLIMA, DYRE- OG PLANTELIV

UNDERVISNINGSFORLØB FOR 3. KLASSE

I formålsparagraffen i folkeskoleloven står der blandt andet, at eleverne skal få en forståelse for andre lande og kulturer. I SOS Børnebyerne ønsker vi med dette forløb at være med til at give et indblik i, hvordan børn lever i Etiopien. Etiopien har gennem de seneste år oplevet høj vækst, og er en af de hurtigst voksende økonomier i

Afrika. Men på trods af den økonomiske fremgang, er landet stadig blandt verdens fattigste, og alt for mange børn lever under trange kår. SOS Børnebyerne hjælper nogle af de værst stillede børn i Etiopien med at vokse op i trygge familier, med at få mad i maven og med at få en uddannelse, så de kan klare sig som voksne.

Fælles mål for natur/teknologi og dansk

Færdighedsmål

Eleven kan undersøge dyrs og planters tilpasning til naturen.

Vidensmål

Eleven har viden om dyrs og planters levesteder og livsbetingelser.

Færdighedsmål

Eleven kan finde oplysninger om vand, luft og vejr via digitalt måleudstyr.

Vidensmål

Eleven har viden om nedbør, vind og temperatur.

Færdighedsmål

Eleven kan læse og forstå en tekst.

Vidensmål

Eleven har viden om højtlesning.

TIL LÆREREN: LINKS - BAGGRUND VEDR. ETIOPIEN OG OM SOS BØRNEBYERNE

- » globalis.dk/Lande/Etiopien
- » youtube.com/watch?v=wEwyTKVvR4c
- » sosbornebyerne.dk/saadan-hjaelper-vi/prioritetslande/etiopien/

TIDSFORBRUG

Modul 1: 2 lektioner, **modul 2:** 2 lektioner og **modul 3:** 2 lektioner.

Fag: Natur/teknologi og dansk.

Om forløbet: Eleverne får et indblik i såvel dyre- og planteliv som klima i Etiopien.

Modul 1: Dyreliv i Etiopien

Læringsmål:

- » Jeg lærer, hvilke dyr der lever i Etiopien.

Arbejdsmetoder	Hvad skal vi bruge	Links
<ul style="list-style-type: none"> » I klassen og alene/i grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> » Computer/iPad. » Bilag 1. 	<ul style="list-style-type: none"> » Dyreliv i Etiopien: Se f.eks. her: linkethiopia.org/ethiopia/learn-about-ethiopia/wildlife/ og her denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/

OPGAVE 1

Tal med eleverne om dyreliv i Danmark og Etiopien.

- » Hvordan tror I, at dyreliv er i Etiopien?
- » Hvad vil vi gerne vide (brug evt. bilag 1)?
- » Eleverne undersøger selv/ i små grupper hvilke dyr, der lever i Etiopien, og hvad dyrene lever af.

Foto: SOS Børnebyerne

Modul 2: Dyr og størrelse

Læringsmål:

- » Jeg ved, hvilke dyr der lever i Etiopien.

Arbejdsmetoder	Hvad skal vi bruge	Links
<ul style="list-style-type: none"> » I grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> » Bilag 2 	<p>Dyreliv i Etiopien:</p> <ul style="list-style-type: none"> » linkethiopia.org/ethiopia/learn-about-ethiopia/wildlife/ » denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Afrika/%C3%98stafrika/Etiopien_(Geografi)/Etiopien_(Geografi_-_Naturgeografi)

OPGAVE 1

- » Den enkelte elev/elevgruppe udvælger et dyr fra Etiopien, som undersøges nærmere (som de fandt på nettet i modul 1).
- » Saml kort op på elevernes undersøgelser.

OPGAVE 2

- » Eleverne får udleveret et kort.
- » Eleverne skal prøve at gætte, hvor stort Etiopien er i forhold til Danmark.

Modul 3: Klima i Etiopien

Læringsmål:

- » Jeg ved, hvordan klimaet er i Etiopien.

Arbejdsmetoder	Hvad skal vi bruge	Links
<ul style="list-style-type: none"> » Alene og i små grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> » Computer/lpad. » Bilag 1. 	<ul style="list-style-type: none"> » heleverdeniskole.dk/laeseraketten/klimazoner-0/ » yr.no » freemeteo.dk/vejr/?language=danish&country=ethiopia » saadanborjeg.dk/landeprofiler/etiopien.aspx

OPGAVE 1

- » Eleverne skal finde oplysninger om klimaet i Etiopien (vejr, tørke, nedbør, årstider, temperaturer, vind, højdeforskelle, klimazoner). Brug linksene og bilag 1, som eleverne kan læse højt for hinanden.
- » Sammenlign klimaet i Etiopien og i Danmark (se link "Sådan bor jeg").

OPGAVE 2

- » afslut med at besvare quizzen på "Sådan bor jeg"- Etiopien (som ligger i toppen af sitet saadanborjeg.dk/landeprofiler/etiopien.aspx).

BILAG 1

Klimatiske forhold

Jo længere man bevæger sig op ad et bjerg, jo koldere bliver det. En tommelfingerregel siger, at temperaturen falder 1 °C for hver 200 meter. Som følge heraf har mange høje bjerge konstant snedække på toppen, selvom de ligger i tropiske områder. Snedækket stammer desuden fra nedbør, der tiltager i takt med, at højden stiger.

De bjerge, der ligger tæt på havet, vil modtage store mængder nedbør fra vindsiden, da den fugtige luft fra havet tvinges op over bjerget, og derved bliver luften afkølet. Vanddampen bliver til dråber, og det begynder at regne. På den modsatte side af bjerget vil luften være meget tør, og derfor falder der ikke så meget regn. Nogle gange kan luften være så tør og varm, at der på læsiden af bjerget ligefrem opstår en ørken.

Over et bestemt punkt/grænse vokser der ikke træer. Denne grænse kaldes for trægrænsen. Over trægrænsen vil der i stedet kun vokse buske og græs. Under grænsen kan der være meget frodigt med planter, og nedbørsforholdene kan skabe optimale vækstbetingelser for ellers sjældne plantearter.

Selvom træerne nemt kan tåle hård frost, er det en forudsætning, at temperaturen ligger over 0 °C i en del af året. Ellers kan de ikke vokse, sætte nye skud og blomstre.

Kilde: Bl.a. Gyldendal.

Foto: SOS Børnebyerne

BILAG 2

Kort over Etiopien

